

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЧЕТИРИДЕСЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ

До
Деловодството
на Народното събрание

Относно: Непрочетени текстове от доклада на Комсията по правни въпроси за обсъждането на второ гласуване на проекта на Административнопроцесуален кодекс, № 653-03-11/8.03.06 г., II част в пленарна зала на 9.03.2006 г.

Определение на общ административен акт

Чл. 65. Общи са административните актове с еднократно действие, с които се създават права или задължения или непосредствено се засягат права, свободи или законни интереси на неопределен брой лица, както и отказите да се издадат такива актове.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 65

Представяване на заинтересуваните лица

Чл. 67. Организациите по чл. 66 могат да представляват заинтересуваните лица в производството по издаването и обжалването на административния акт.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 67

Общ административен акт, издаден в неотложни случаи

Чл. 73. Когато неотложно трябва да се издаде общ административен акт за предотвратяване или преустановяване на нарушения, свързани с националната сигурност и обществения ред, за осигуряване на живота, здравето и имуществото на гражданите или за управление при кризи, може да не се спазят някои от разпоредбите на този раздел за уведомяване и участие на заинтересуваните лица в производството по издаване на акта. В тези случаи в хода на изпълнението на акта се оповестяват съображенията за издаването му.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 73

Определение на нормативен административен акт

Чл. 75. (1) Нормативните административни актове са подзаконовни административни актове, които съдържат административноправни норми, отнасят се за неопределен и неограничен брой адресати и имат многократно правно действие.

(2) Нормативните административни актове се издават по прилагане на закон или подзаконов нормативен акт от по-висока степен.

(3) Всеки нормативен административен акт има наименование, което сочи вида и автора на акта, и главния му предмет.

(4) Във всеки нормативен административен акт, с изключение на нормативните актове, с които се изменят, допълват или отменят други нормативни актове, се посочва правното основание за неговото издаване.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 75

Ред за издаване

Чл. 79. Компетентният орган издава нормативния административен акт, след като обсъди проекта заедно с представените становища, предложения и възражения.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 79, който става чл.

77

Оспорване пред по-горестоящ административен орган

Чл. 83. (1) Индивидуалните и общите административни актове могат да бъдат оспорени по административен ред пред непосредствено по-горестоящия административен орган.

(2) По административен ред може да се оспори и съдържанието на документ.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 83, който става чл.

81

Субекти на оспорването

Чл. 85. (1) Жалба срещу административния акт могат да подават заинтересуваните лица.

(2) С жалбата може да се оспори както законосъобразността, така и целесъобразността на административния акт.

(3) Прокурорът може да подава протест само по отношение на законосъобразността на административния акт.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 85, който става чл.

83

Нередовност на жалбата или протеста

Чл. 89. (1) Ако жалбата или протестът не отговарят на изискванията на чл. 87 и 88, на подателите се изпраща съобщение за отстраняване на допуснатите нередовности в срок 7 дни от получаване на съобщението.

(2) Когато не е посочен адресът на подателя, уведомяването по ал. 1 се прави чрез поставяне на обявление на определеното за това място в сградата на административния орган в продължение на 7 дни.

(3) Ако подателят не отстрани нередовностите, жалбата или протестът заедно с приложенията се връщат, а при непълен адрес се оставят в общата канцелария на органа на разположение на подателя.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 89, който става чл. 87, като в ал. 1 думите «чл. 87 и 88» се заменят с «чл. 85 и 86»

Възстановяване на срока

Чл. 91. (1) В случаите по чл. 90, ал. 1, т. 2 жалбоподателят в срок 7 дни от съобщаването на акта за прекратяване на производството може да поиска възстановяване на срока, ако пропускането му се дължи на особени непредвидени обстоятелства. Към искането се прилага и върнатата жалба.

(2) Искането се разглежда от административния орган, компетентен да разгледа жалбата.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 91, който става чл. 89, като в ал. 1 думите “чл. 90, ал. 1, т. 2” се заменят с “ чл. 88, ал. 1, т. 2“

Забрана за изпълнение на акта

Чл. 92. (1) Административните актове не се изпълняват, преди да са изтекли сроковете за тяхното оспорване, а при подадена жалба или протест - до решаването на спора от съответния орган.

(2) Това правило не се прилага:

1. когато всички заинтересувани страни писмено поискат предварително изпълнение на акта;

2. когато със закон или с разпореждане по чл. 60 е допуснато предварително изпълнение на акта.

(3) В случаите по ал. 2, т. 2 по-горестоящият административен орган по искане на оспорващия може да спре предварителното изпълнение, ако то не се налага от обществен интерес или би причинило непоправима вреда на засегнато лице.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 92, който става чл. 90

Преразглеждане на акта

Чл. 93. (1) В срок 7 дни, а когато органът е колективен - в срок 14 дни от получаване на жалбата или протеста, административният орган може да преразгледа въпроса и да оттегли сам оспорения акт, да го отмени или измени или да издаде съответния акт, ако е отказал издаването му, като уведоми за това заинтересуваните страни.

(2) Новият акт подлежи на оспорване по реда на този кодекс. В тези случаи не се допуска повторно преразглеждане на акта.

91 **Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 93, който става чл.**

Изпращане на преписката

Чл. 94. (1) Когато административният орган не намери основание за пререшаване на въпроса, той незабавно изпраща жалбата или протеста заедно с цялата преписка на компетентния по-горестоящ административен орган.

(2) Ако в срок 3 дни след изтичането на срока по чл. 93, ал. 1 цялата преписка не бъде изпратена на по-горестоящия административен орган, жалбоподателят може да изпрати препис от жалбата, а прокурорът - препис от протеста направо до по-горестоящия орган, който незабавно изисква преписката.

Комисията подкрепя по принцип предложението на вносителя за чл. 94, който става чл. 92, като в ал. 2 думите «чл.93, ал.1» се заменят с «чл.91, ал.1»

Изслушване

Чл. 98. Заинтересуваните лица могат да бъдат изслушани от компетентния да разглежда жалбата или протеста орган в разумен срок. За изслушването се съставя протокол.

96 **Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 98, който става чл.**

Основания за възобновяване

Чл. 101. Влязъл в сила индивидуален или общ административен акт, който не е бил оспорен пред съда, може да бъде отменен или изменен от непосредствено по-горестоящия административен орган, а ако актът не е подлежал на оспорване по административен ред - от органа, който го е издал, когато:

1. съществено е нарушено някое от изискванията за законосъобразността му;
2. се открият нови обстоятелства или нови писмени доказателства от съществено значение за издаването на акта, които при решаването на въпроса от административния орган не са могли да бъдат известни на страната в административното производство;
3. по надлежния съдебен ред се установи престъпно деяние на страната, на нейния представител или на административния орган, когато е едноличен, или на член от състава му, когато е колективен, което е дало отражение върху решаването на въпроса - предмет на административното производство;
4. административният акт е основан на документ, който по надлежния съдебен ред е признат за подправен, или на акт на съд или на друго държавно учреждение, който впоследствие е бил отменен;
5. същият административен орган по същия въпрос и на същото основание е издал по отношение на същите лица друг влязъл в сила административен акт, който му противоречи;
6. страната вследствие на нарушаването на административнопроизводствените правила е била лишена от възможността да участва в административното производство или не е била надлежно представлявана, както и когато тя не е могла да участва лично или чрез пълномощник по причина на препятствие, което не е могла да отстрани;

7. с решение на Европейския съд за защита на правата на човека е установено нарушение на Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 101, който става чл. 99

Искане за възобновяване от неучаствало в производството лице

Чл. 104. Възобновяване на административното производство може да поиска и лице, спрямо което административният акт има сила, макар и то да не е било страна в производството.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 104, който става чл. 101

Срок за образуване на производството за възобновяване

Чл. 105. (1) Възобновяването на производството по чл. 101, т. 1 може да се направи в едномесечен срок от влизането в сила на акта.

(2) Възобновяване на производство по чл. 101, т. 2 - 7 може да се направи в срок 3 месеца от узнаване на обстоятелството, което служи за основание за отмяна или изменение на административния акт, но не по-късно от една година от възникване на основаниято. Когато възникването на основаниято предхожда издаването на административния акт, началният момент на срока за възобновяване е влизането в сила на акта.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 105, който става чл. 102, като навсякъде в него думите «чл.101» се заменят «с чл.99»

Оспорване на новия административен акт

Чл. 107. Издаденият при възобновяване на производството нов административен акт, съответно отказът да бъде издаден актът, могат да се оспорват по реда, установен в този кодекс.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 107, който става чл. 104

Зачитане правата на третите лица

Чл. 108. Отмяната или изменението на административния акт по реда на тази глава не може да засегне правата, придобити от трети добросъвестни лица.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 108, който става чл. 105

Оспорен пред съда административен акт

Чл. 109. Когато административният акт, съответно отказът да се издаде акт, е бил оспорен пред съда, за възобновяването се прилага глава четиринадесета.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 109, който става чл. 106

Страни

Чл. 112. Всеки гражданин или организация, както и омбудсманът може да подава предложение или сигнал.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 112, който става чл. 109

Организация на работата с предложенията и сигналите

Чл. 113. (1) Организацията на работата с предложенията и сигналите се определя в устройствените правилници на органите по чл. 110, ал. 1.

(2) За цялостната работа с предложенията и сигналите отговарят органите по чл. 110, ал. 1. Организирането на работата може да бъде възложено на овластени от тях длъжностни лица.

(3) Органите по чл. 110, ал. 1 са длъжни да приемат граждани и представители на организации и да изслушват техните предложения и сигнали в определени и предварително оповестени дни и часове.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 113, който става чл. 110, като навсякъде в него думите «чл. 110» се заменят с «чл. 107»

Форма на предложенията и сигналите

Чл. 114. (1) Предложенията и сигналите могат да бъдат писмени или устни, да бъдат подадени лично или чрез упълномощен представител по телефон, телеграф, телекс, факс или електронна поща.

(2) Подадените по реда на ал. 1 предложения и сигнали се регистрират.

(3) Когато е необходимо предложението или сигналът да се подаде писмено или да отговаря на определени изисквания, на подателя се дават съответни разяснения.

(4) Не се образува производство по анонимни предложения или сигнали, както и по сигнали, отнасящи се до нарушения, извършени преди повече от две години.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 114, който става чл. 111

Препращане по компетентност

Чл. 115. Предложенията и сигналите, които са подадени до некомпетентен орган, се препращат не по-късно от 7 дни от постъпването им на компетентните органи, освен когато има данни, че въпросът вече е отнесен и до тях. За препращането се уведомява направляият предложението или сигнала.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 115, който става чл. 112

Ограничения

Чл. 116. Сигналите не могат да се решават от органите или от длъжностните лица, срещу чиито действия са подадени, освен когато те приемат, че са основателни, и ги уважат.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 116, който става чл. 113

Изпълнение

Чл. 118. Органът, който е постановил решението, взема мерки за неговото изпълнение, като определя начина и срока за изпълнението.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 118, който става чл. 115

Компетентност

Чл. 120. (1) Предложенията се правят пред органите, компетентни да решат поставените в тях въпроси.

(2) Преписи от предложенията могат да се изпращат и до по-горестоящи органи.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 120, който става чл. 117

Решение

Чл. 121. (1) Решение по предложението се взема най-късно два месеца след неговото постъпване и се съобщава в срок 7 дни на подателя.

(2) Когато е необходимо по-продължително проучване, срокът за вземане на решението може да се продължи от по-горестоящия орган до 6 месеца, за което се съобщава на подателя.

(3) Решението, постановено по направено предложение, не подлежи на обжалване.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 121, който става чл. 118

Спиране на изпълнението

Чл. 123. Подаденият сигнал не спира изпълнението на оспорения акт или извършването на определена дейност, освен ако органът, компетентен да се произнесе, разпорежи изпълнението да се спре до постановяване на решението.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 123, който става чл. 120

Срок за произнасяне

Чл. 124. Решението по сигнала се взема най-късно в срок два месеца от постъпването му. Когато особено важни причини налагат, срокът може да се продължи от по-горестоящия орган, но с не повече от един месец, за което се уведомява подателят.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 124, който става чл. 121

Решение

Чл. 125. (1) Когато уважи сигнала, органът взема незабавно мерки за отстраняване на допуснатото нарушение или нецелесъобразност, за което уведомява подателя и другите заинтересувани лица.

(2) Ако не признае основателността на сигнала, органът по чл. 122, ал. 2 в срок един месец от подаването му го изпраща заедно със своите обяснения на съответния по-горестоящ орган, за което уведомява подателя.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 125, който става чл. 122, като в него думите «чл.122» се заменят с «чл.119»

Съобщаване на решението

Чл. 126. (1) Решението по сигнала е писмено, мотивира се и се съобщава на подателя в срок 7 дни от постановяването му.

(2) Когато с решението се засягат права или законни интереси на други лица, то се съобщава и на тях.

(3) Когато сигналът е препратен до компетентния орган от народен представител, общински съветник, държавен орган, орган на местното самоуправление или средство за масова информация, за решението се уведомяват и те.

(4) При данни за извършено престъпление се уведомява незабавно съответният прокурор.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 126, който става чл. 123

Необжалваемост

Чл. 127. (1) Сигнали, подадени повторно по въпрос, по който има решение, не се разглеждат, освен ако са във връзка с изпълнение на решението или се основават на нови факти и обстоятелства.

(2) Решението, постановено по подаден сигнал, не подлежи на обжалване.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 127, който става чл. 124

Изпълнение

Чл. 128. (1) Решението по сигнала се изпълнява в срок един месец от постановяването му. По изключение, когато това се налага по особено важни причини, срокът може да бъде продължен от органа, който го е постановил, но с не повече от два месеца, за което се уведомява подателят.

(2) При изпълнение на решението по сигнала се премахват вредните последици, причинени от незаконосъобразните или нецелесъобразните действия. Когато това не е възможно, засегнатите лица се удовлетворяват по друг законен начин или им се разяснява редът, по който да постъпят.

(3) Органът, на когото е възложено изпълнението на решението по сигнала, уведомява за изпълнението органа, който е постановил решението.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 128, който става чл. 125

Започване на производствата

Чл. 129. Съдебните производства започват по искане на заинтересувано лице или на прокурора в определените от този кодекс или друг закон случаи.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 129, който става чл. 126

Съединяване на жалби

Чл. 132. (1) Ако законосъобразността на административен акт или на отказ да бъде издаден административен акт е оспорена едновременно пред по-горестоящ административен орган и пред съд, жалбите се съединяват в едно общо производство, подведомствено на съда.

(2) Правилото по ал. 1 не се прилага, когато с жалбата до по-горестоящия административен орган е оспорена целесъобразността на административния акт. В този случай, ако има образувано и съдебно производство, то се спира до произнасянето на по-горестоящия административен орган.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 132, който става чл. 129

Спорове за подведомственост

Чл. 133. (1) Административният съд решава сам дали заведеното дело подлежи на разглеждане от него или от друг орган извън системата на съдилищата.

(2) Никой друг орган няма право да приеме за разглеждане дело, което вече се разглежда от съда.

(3) Въпросът, дали заведеното дело подлежи на разглеждане от административния съд или от друг орган извън системата на съдилищата, може да бъде повдигнат при всяко положение на делото и служебно от съда.

(4) Ако намери, че делото не му е подведомствено, съдът го изпраща на надлежния орган. Разпореждането или определението могат да се обжалват с частна жалба от страните и от органа, на който делото е изпратено.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 133, който става чл. 130

Двуйнстанционност на производствата

Чл. 134. Съдебните производства по този кодекс са двуйнстанционни, освен когато в него или в друг закон е установено друго.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 134, който става чл. 131

Представяне на електронни документи

Чл. 144. Пред съда могат да бъдат представяни електронни документи, подписани с универсален електронен подпис, по реда на Закона за електронния документ и електронния подпис.

Комисията подкрепя по принцип предложението на вносителя за чл. 144, който става чл. 141

Отговорност за разноски

Чл. 146. (1) Когато съдът отмени обжалвания административен акт или откаже да бъде издаден административен акт, държавните такси, разноските по производството и възнаграждение за един адвокат, ако подателят на жалбата е имал такъв, се възстановяват от бюджета на органа, издал отменения акт или отказ.

(2) Подателят на жалбата има право на разноски по ал. 1 и при прекратяване на делото поради оттегляне на оспорения от него административен акт.

(3) Когато съдът отхвърли оспорването или подателят на жалбата оттегли жалбата, страната, за която административният акт е благоприятстващ, има право на разноски.

(4) Когато съдът отхвърли оспорването или оспорващият оттегли жалбата, подателят на жалбата заплаща всички направени по делото разноски, включително минималното възнаграждение за един адвокат, определено съгласно наредбата по чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата, ако другата страна е ползвала такъв.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 146, който става чл. 143

Основания за оспорване

Чл. 149. Основанията за оспорване на административните актове са:

1. липса на компетентност;
2. неспазване на установената форма;
- 3 съществено нарушение на административнопроизводствени правила;
4. противоречие с материалноправни разпоредби;
5. несъответствие с целта на закона.

Комисията подкрепя на вносителя за чл. 149, който става чл. 146

Изборност на ред за оспорване

Чл. 151. Административният акт може да се оспори пред съда и без да е изчерпана възможността за оспорването му по административен ред, освен ако в този кодекс или в специален закон е предвидено друго.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 151, който става чл. 148

Срокове за оспорване

Чл. 152. (1) Административните актове могат да се оспорят в срок 14 дни от съобщаването им.

(2) Мълчаливият отказ или мълчаливото съгласие могат да се оспорят в срок един месец от изтичането на срока, в който административният орган е бил длъжен да се произнесе.

(3) Когато актът, мълчаливият отказ или мълчаливото съгласие са били оспорени по административен ред, срокът по ал. 1, съответно по ал. 2, започва да тече от съобщението, че по-горестоящият административен орган се е произнесъл с решение, а ако органът не се е произнесъл - от крайната дата, на която е следвало да се произнесе.

(4) Когато прокурорът не е участвал в административното производство, той може да оспори акта до един месец от издаването му.

(5) Административните актове могат да се оспорят с искане за обявяване на нищожността им без ограничение във времето.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 152, който става чл. 149

Оттегляне на оспорения акт

Чл. 159. (1) При всяко положение на делото със съгласието на останалите ответници административният орган може да оттегли изцяло или частично оспорения акт или да издаде акта, чието издаване е отказал.

(2) За оттегляне на акта след първото по делото заседание е нужно съгласие и от оспорващия.

(3) Оттегленият акт може да бъде издаден повторно само при нови обстоятелства.

(4) Когато с оспорването е съединен и иск за обезщетение, производството по него продължава.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 159, който става чл. 156

Възстановяване на срока за обжалване

Чл. 164. (1) В срок 7 дни от съобщението за оставяне на жалбата без разглеждане може да се поиска възстановяване на срока, ако пропускането се дължи на особени непредвидени обстоятелства или на поведение на администрацията, въвело жалбоподателя в заблуждение. Искането може да бъде направено и с жалбата.

(2) В искането за възстановяване на срока се посочват всички доказателства, установяващи основанията по ал. 1.

(3) Определението, с което искането по ал. 1 е отхвърлено, може да се обжалва с частна жалба. Определението, с което искането по ал. 1 е уважено, се обжалва заедно с решението по делото.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 164, който става чл. 161

Състав на Върховния административен съд

Чл. 168. Върховният административен съд разглежда делото в състав от трима съдии.

Тежест на доказване

Чл. 174. (1) Административният орган и лицата, за които оспореният административен акт е благоприятен, следва да установят съществуването на фактическите основания, посочени в него, и изпълнението на законовите изисквания при издаването му.

(2) Когато се оспорва отказ за издаването на административен акт, оспорващият следва да установи, че са били налице условията за издаването му.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 174, който става чл. 170

Поправка на очевидна фактическа грешка

Чл. 179. (1) По свой почин или по искане на страна съдът може да поправи допуснати в решението писмени грешки, грешки в пресмятането или други подобни очевидни неточности.

(2) Решението за поправката се постановява в закрито заседание и подлежи на обжалване по реда на самото решение. След влизането си в сила то се отбелязва върху поправеното решение и преписите.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 179, който става чл. 175

Споразумение пред съда

Чл. 182. (1) Споразумение може да се сключи пред съда при всяко положение на делото при условията, при които може да бъде сключено в производството пред административния орган, дори и ако последният е отказал потвърждаването му.

(2) В споразумението задължително участват всички страни по делото.

(3) Отказът на съда да потвърди споразумението може да се обжалва с частна жалба, подадена съвместно от страните по него.

(4) С определението, с което потвърждава споразумението, съдът обезсилва административния акт и прекратява делото.

(5) Определението може да бъде обжалвано само от страна, неучаствала в споразумението. Ако то бъде отменено, разглеждането на делото продължава.

(6) Потвърденото споразумение има значението на влязло в сила съдебно решение.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 182, който става чл. 178

Срокове за оспорване

Чл. 183. Общите административни актове могат да се оспорят с искане за отмяната им в срок един месец от съобщението за издаването им или в срок 14 дни от отделните съобщения до лицата, участвали в производството пред административния орган.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 183, който става чл. 179

Действие на оспорването

Чл. 184. (1) Оспорването не спира изпълнението на общия административен акт.

(2) Съдът може да спре изпълнението на основанията и по реда на чл. 170, ал. 2 и 3.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 184, който става чл. 180, като в ал. 2 думите «чл. 170, ал. 2 и 3» се заменят с «чл. 166, ал. 2 и 3»

Действие на решението

Чл. 187. Решението, с което оспореният акт е обявен за нищожен, отменен или изменен, има действие по отношение на всички.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 187, който става чл. 183.

Съобщение за оспорването

Чл. 192. Оспорването се съобщава по реда на чл. 185, ал. 1 и 2.

Комисията подкрепя предложението на вносителя за чл. 192, който става чл. 188, като в него думите «чл. 185, ал. 1 и 2» се заменят с «чл. 181, ал. 1 и 2»

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО
ПРАВНИ ВЪПРОСИ:**

ЯНАКИ СТОИЛОВ